

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 58/18

Luksemburg, 2 maja 2018 r.

Wyrok w sprawach połączonych C-331/16
K. /Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie oraz C-366/16 H. F./Belgische
Staat (prawo pobytu i zarzuty dotyczące zbrodni wojennych)

Konieczność ograniczenia swobody przemieszczania się i pobytu obywatela Unii lub członka jego rodziny, podejrzanego o udział w popełnieniu w przeszłości zbrodni wojennych, powinna podlegać indywidualnej ocenie

Ocena ta wymaga wyważenia, z jednej strony, zagrożenia, jakie stanowi dana osoba dla podstawowych interesów społeczeństwa państwa przyjmującego, a z drugiej strony, ochrony praw obywateli Unii i członków ich rodzin

Sprawa C-331/16

K. posiada obywatelstwa zarówno Chorwacji, jak i Bośni i Hercegowiny i przybył do Niderlandów w 2001 r., razem z małżonką i małoletnim synem. Trzy kolejno złożone przez niego wnioski o udzielenie azylu zostały oddalone, przy czym ostatni w 2013 r., a decyzji odmownej towarzyszył zakaz wjazdu na terytorium Niderlandów. W tym samym roku, w związku z przystąpieniem Chorwacji do Unii Europejskiej, K. zwrócił się o zniesienie tego zakazu. W 2015 r. organy niderlandzkie uwzględniły ten wniosek, jednocześnie uznając K. za osobę niepożądaną na terytorium Niderlandów z tego względu, że został on uznany za winnego zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości popełnionych przez jednostki specjalne armii bośniackiej. Zdaniem wspomnianych organów ochrona porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego wymagała podjęcia wszelkich środków w celu zapobieżenia sytuacji, w której obywatele niderlandzcy mieliby styczność z osobami, które w ich państwie pochodzenia zostały uznane za winne zbrodni wojennych. W szczególności organy niderlandzkie dążyły do uniknięcia sytuacji, w której ofiary, które ucierpiały w związku z czynami zarzucanymi K., a także członkowie ich rodzin, znaleźliby się w jego obecności w Niderlandach. Rrechtbank Den Haag, zittingsplaats Middelburg (sąd rejonowy w Hadze z siedzibą w Middelburgu, Niderlandy), przed którym zawisł spór, postanowił zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości o dokonanie wykładni dyrektywy Unii dotyczącej prawa do przemieszczania się i pobytu obywateli Unii¹.

Sprawa C-366/16

H. F., obywatel Afganistanu, przybył do Niderlandów w 2000 r., gdzie złożył wniosek o udzielenie azylu, który został oddalony. W 2011 r. H. F. i jego córka osiedlili się w Belgii. Po złożeniu w tym kraju kilku wniosków o udzielenie prawa pobytu, które zostały oddalone, w 2013 r. H. F. złożył ponowny wniosek jako członek rodziny obywatela Unii, powołując się na fakt, że jego córka posiada obywatelstwo niderlandzkie. Ostatecznie wydana przez organy belgijskie decyzja odmowna oparta jest na informacjach zawartych w aktach postępowania azylowego dotyczącego H. F. w Niderlandach. Z akt tych wynika, że H. F. uczestniczył w zbrodniach wojennych lub zbrodniach przeciwko ludzkości bądź też wydawał rozkazy w tym zakresie, w związku z pełnioną przez niego funkcją. Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (sąd do spraw cudzoziemców, Belgia), przed którym zawisł spór, postanowił skierować do Trybunału pytania prejudycjalne. Zastanawia się on przede wszystkim nad zgodnością decyzji o odmowie udzielenia prawa pobytu z dyrektywą Unii dotyczącą prawa przemieszczania się i pobytu obywateli Unii.

¹ Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EW (Dz.U. L 158, s. 77).

W ogłoszonym dzisiaj wyroku Trybunał przypomniał najpierw, że państwa członkowskie mogą przyjąć środki, które ograniczają swobodę przemieszczania się i pobytu obywatela Unii lub członka jego rodziny, bez względu na posiadane przez niego obywatelstwo, w szczególności ze względów porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego. A zatem, wprowadzone przez państwo członkowskie ograniczenie swobody przemieszczania się i pobytu obywatela Unii (lub obywatela państwa trzeciego, będącego członkiem rodziny takiego obywatela), wobec którego wydano w przeszłości decyzję o wykluczeniu możliwości uzyskania przez niego statusu uchodźcy, ponieważ istniały poważne podstawy by sądzić, że obywatel ten popełnił zbrodnię wojenną, zbrodnię przeciwko ludzkości lub czyny sprzeczne z celami i zasadami Narodów Zjednoczonych, może być objęte zakresem stosowania pojęcia porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego w rozumieniu dyrektywy.

Zdaniem Trybunału fakt, iż wobec danej osoby w przeszłości wydano decyzję o wykluczeniu możliwości uzyskania przez nią statusu uchodźcy, nie może automatycznie prowadzić do stwierdzenia, że sama jej obecność na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego stanowi rzeczywiste, aktualne i dostatecznie poważne zagrożenie dla jednego z podstawowych interesów społeczeństwa. **Przed przyjęciem środka ze względów porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego konieczne jest przeprowadzenie indywidualnej oceny konkretnego przypadku.**

Stwierdzenie istnienia takiego zagrożenia powinno być oparte na ocenie indywidualnego zachowania danej osoby, z uwzględnieniem ustaleń zawartych w decyzji o wykluczeniu możliwości uzyskania statusu uchodźcy i elementów, na jakich decyzja ta jest oparta, w szczególności charakteru i wagi zarzucanych tej osobie zbrodni lub innych czynów, poziomu jej indywidualnego zaangażowania w ich popełnienie, ewentualnego występowania okoliczności uzasadniających zwolnienie z odpowiedzialności karnej, a także ewentualnego istnienia wyroku skazującego. W ramach tej całościowej oceny należy także uwzględnić czas, jaki upłynął od zarzucanego popełnienia tych zbrodni lub czynów, a także późniejsze zachowanie wspomnianej osoby, w szczególności kwestię, czy to zachowanie wskazuje, że osoba ta nadal przejawia postawę naruszającą podstawowe wartości Unii, w sposób który mógłby zakłócić spokój i fizyczne bezpieczeństwo ludności.

Trybunał podniósł także, że chociaż wydawałoby się mało prawdopodobne, by takie zbrodnie lub czyny mogły się powtórzyć poza konkretnym kontekstem historyczno-społecznym, to **zachowanie zainteresowanego wskazujące, że wciąż przejawia on postawę naruszającą podstawowe wartości Unii, takie jak godność osoby ludzkiej i prawa człowieka, może samo w sobie stanowić rzeczywiste, aktualne i dostatecznie poważne zagrożenie dla jednego z podstawowych interesów społecznych** w rozumieniu dyrektywy.

Ocena ta wymaga wyważenia, z jednej strony, zagrożenia, jakie indywidualne zachowanie danej osoby stanowi dla podstawowych interesów społeczeństwa państwa przyjmującego, a z drugiej strony, ochrony praw, jakie obywatele Unii i członkowie ich rodziny wywodzą z dyrektywy.

Wreszcie Trybunał orzekł, że do celów wydania decyzji o wydaleniu z poszanowaniem zasady proporcjonalności, należy uwzględnić w szczególności charakter i wagę zarzucanego danej osobie zachowania, czas trwania i, w danym przypadku, zgodny z prawem charakter jej pobytu w przyjmującym państwie członkowskim, okres, jaki upłynął od tego zachowania, jej postępowanie w tym okresie, stopień aktualnego zagrożenia, jakie stanowi ona dla społeczeństwa, a także trwałość więzi społecznych, kulturalnych i rodzinnych z tym państwem członkowskim.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia
Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793